

Gemeente **Heerde**

2023 Najaarsnota

→ www.heerde.nl

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	4
Inleiding	5
Beknopte analyse	6
1. Bestuur	7
2. Ruimte, ondernemen en wonen	9
3. Sociaal maatschappelijk	12
4. Bedrijfsvoering	15
Overzicht overhead	16
Algemene dekkingsmiddelen	18
Onvoorzien	20
Investeringen	21
Totaaloverzicht mutaties	22
Bijlage	24

Inleiding

Aanleiding

Conform artikel 6 van de 'Financiële verordening gemeente Heerde 2019 (incl. 1e wijziging)' (artikel 212 van de Gemeentewet), informeert het college de raad gedurende het jaar door 2 rapportages op te stellen; één over de eerste 4 maanden (voorjaarsnota) en één over de eerste 8 maanden van het jaar (najaarsnota). De nu voorliggende najaarsnota rapporteert over de eerste 8 maanden van 2023. De verantwoording vindt plaats op programmaniveau; qua indeling sluit deze nota aan bij de overige P&C-documenten.

Leeswijzer

Deze najaarsnota start met een beknopte analyse waarin een korte uiteenzetting wordt gegeven van de budgetontwikkelingen gedurende het jaar. Vervolgens wordt er per programma een korte en bondige toelichting gegeven op de belangrijkste budgetmutaties. Tenslotte wordt er afgesloten met een totaaloverzicht van deze mutaties en met de bijlage 'Noodopvang Oekraïne'. De afkortingenlijst is separaat in Pepperflow opgenomen en wordt niet meer toegevoegd aan ieder afzonderlijk P&C-document.

Beknopte analyse

Het saldo van deze najaarsnota is **€1.865.000,- positief**. Dit saldo is €1.524.000,- hoger dan het voordeel dat bij de voorjaarsnota was geprognoseerd. Onderstaand is op hoofdlijnen per programmaonderdeel een verklaring gegeven van dit hogere verwachte resultaat.

De noodopvang voor Oekraïense vluchtelingen maakt onderdeel uit van het programma **Bestuur**. Voor dit jaar is er, met behulp van de ervaringen uit vorig jaar, een inschatting gemaakt van de kosten en opbrengsten voor deze taak (zie hiervoor ook de bijlage). De verwachting is dat de inkomsten, gebaseerd op €83,- per dag per opvangplek, €1.558.000,- hoger zijn dan de kosten. Daarnaast wordt bij dit programma voor de Tweede Kamer verkiezingen (incl. digitale verkiezingsborden) en de aanvullende extra kosten voor de gemeenteraads- en waterschapsverkiezingen €60.000,- bijgeraamd. Voor de wisseling van de burgemeester (afscheid, sollicitatieprocedure en benoeming) is €25.000,- extra budget gevraagd.

Op 14 maart 2019 hebben de gemeenten Oldebroek, Hattem, Heerde, de Provincie Gelderland, Rijkswaterstaat en de Ontwikkelingsmaatschappij Hattemerbroek BV het Addendum bij de samenwerkingsovereenkomst aansluiting Wezep/H2O op de A28 getekend. Voor de gemeente Heerde ontstond hiermee de verplichting om €1.000.000,- bij te dragen in de aanleg van de A28. Inmiddels zijn, conform artikel 15, de eerste 2 termijnen (€907.500,- incl. BTW) door de Provincie in rekening gebracht. De bijdrage is budgetneutraal in deze najaarsnota verwerkt. Tegenover de betaling staat een onttrekking uit de hiervoor gevormde reserve.

Bij **Ruimte, ondernemen en wonen** zijn er voordelen ingeboekt bij de openbare ruimte van in totaal €115.000,- (afschrijvingskosten materieel/gladheidsbestrijding/onderhoud waterwegen). Tevens is de opbrengst voor leges bouwvergunningen met €300.000,- verhoogd door de inning van leges bij een drietal grote bouwprojecten.

De bijstellingen bij het programma **Sociaal maatschappelijk** zijn in totaliteit nadelig; hiervoor moet €594.000,- budget worden toegevoegd. Een groot deel hiervan, €339.000,-, is het gevolg van taakmutaties vanuit de Meicirculaire 2023 (WSW/bijzondere bijstand/maatschappelijke begeleiding). Ook is er €144.000,- extra budget geraamd voor maatwerk Jeugd en Wmo als gevolg van gestegen prijzen en een toename van het aantal cliënten. Door de aard van de werkzaamheden van thuisbegeleiders, begeleiders van dagactiviteiten en GZ-psycholoog kan de BTW nog maar gedeeltelijk worden teruggevorderd; dit werkt kostenverhogend en resulteert voor dit jaar in een extra kostenpost van €64.000,-.

Als gevolg van de nieuwe Cao-afspraken is het salarisbudget verhoogd met €535.000,-. Deze aanpassing heeft plaatsgevonden bij het onderdeel **Overhead**.

Bij het onderdeel **Algemene dekkingsmiddelen** is het voordeel van de Meicirculaire 2023 opgenomen (€247.000,-). Daarnaast kan er als gevolg van de fors gestegen rente een voordeel van €500.000,- worden ingeboekt. De dividendvergoedingen van de Rova en de BNG-bank zijn per saldo €30.000,- hoger. De inkomsten uit Toeristenbelasting kunnen eveneens met €65.000,- naar boven worden bijgesteld; daarentegen zijn de kosten voor de inning van de OZB en de OZB-inkomsten €110.000,- nadeliger.

Tenslotte is de post **Onvoorzien** verlaagd. Er is een subsidiebedrag van €10.000,- beschikbaar gesteld voor het opstellen van een haalbaarheidsonderzoek voor het Berghuizerbad.

1. Bestuur

Toelichting op programma Bestuur

Dit programma gaat over het besturen van de gemeente en de veiligheid van de inwoners. De raad en het college, bestuurlijke samenwerking, communicatie en rechtsbescherming van inwoners maar ook over openbare orde en veiligheid, de lokale regels in de Algemene Plaatselijke Verordening, de lokale uitvoering van de drank- en horecawet en handhaving, vallen onder dit programma. Ook komt in dit programma inclusief denken aan de orde, om het inclusieve gemeentebrede karakter hiervan te benadrukken.

Wat gaat het kosten?

Exploitatie	Begroting 2023 incl wijz	Bij en aframing najaarsnota	Prognose 2023 (P+W+najaar)	Realisatie 2023	Restant 2023
Lasten					
Bestuur	1.149.430	3.443.900	4.593.330	3.533.504	-2.384.074
Veiligheid	1.989.684	12.500	2.002.184	1.695.508	282.176
Dienstverlening	492.280	64.616	556.896	370.490	121.790
Bestuurlijke samenwerking	465.110	0	465.110	233.280	81.830
Totaal Lasten	4.096.504	3.521.016	7.617.520	5.832.782	-1.898.278
Baten					
Bestuur	-129.000	-5.020.000	-5.149.000	-5.016.085	4.887.085
Veiligheid	-22.640	-10.000	-32.640	-46.611	23.971
Dienstverlening	-239.350	20.000	-219.350	-137.779	-101.571
Totaal Baten	-390.990	-5.010.000	-5.400.990	-5.200.475	4.809.485
Resultaat	3.705.514	-1.488.984	2.216.530	632.307	2.911.207

Toelichting op de lasten en baten bestuur

Lasten

Bij het programma **Bestuur** wordt voorgesteld om de begroting voor 2023 met **€3.521.000,-** bij te stellen. Hieronder worden de belangrijkste posten toegelicht.

Afscheid en benoeming burgemeester

Voor het afscheid van de huidige burgemeester en de benoeming van de nieuwe burgemeester wordt €25.000,- bijgeraamd.

Pensioenvoorziening (ex)bestuurders

De jaarlijkse toevoeging van €40.000,- aan de pensioenvoorziening kan worden afgeraamd. De gestegen rentestand compenseert de waarde van de pensioenen; een extra toevoeging is daardoor niet meer nodig.

Noodopvang Oekraïne

Op basis van de ervaringen uit 2022 en de realisatiecijfers van dit jaar is er een inschatting gemaakt van de totale kosten voor de noodopvang van Oekraïense vluchtelingen. Voor 2023 worden deze kosten ingeschat op €3.462.000,-. Door de langere periode (volledig jaar) en het toegenomen aantal vluchtelingen is dit bedrag hoger dan vorig jaar. Een gedetailleerd overzicht van de kosten- en opbrengstenraming is als bijlage opgenomen achterin dit boekwerk.

Verkiezingen

Voorgesteld wordt om voor de verkiezingen €60.000,- bij te ramen. Een deel hiervan wordt ingezet voor de nagekomen kosten van de (dubbel)telling en voor de inrichting van de stemlokalen van de provinciale- en waterschapsverkiezingen. Het resterende deel, €43.000,-, is bestemd voor de extra verkiezingen die in november worden gehouden

voor de Tweede Kamer. De huur van een 4-tal trotters (digitale verkiezingsborden) is hierbij inbegrepen.

Baten

De inkomsten bij dit programma kunnen met **€5.010.000,-** worden verhoogd. Onderstaand is deze verhoging toegelicht.

Noodopvang Oekraïne

De standaardvergoeding voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen bedraagt nog steeds €83,- per opvangplek per dag. De gemeente Heerde heeft 165 opvangplekken beschikbaar; dit betekent dat hiervoor een vergoeding van afgerond €5.000.000,- wordt ontvangen. Daarnaast wordt er nog €20.000,- aan overige baten geraamd.

Brandkranen

De werkelijke inkomsten uit brandkranen kunnen structureel met €10.000,- worden verhoogd.

2. Ruimte, ondernemen en wonen

Toelichting op programma (Openbare) ruimte, ondernemen en wonen

Dit programma gaat over duurzaamheid, het beheer en onderhoud van de openbare ruimte en het bos, ruimtelijke ontwikkelingen, economie, recreatie en toerisme en bouwen en wonen. Onder dit programma valt ook het opstellen van de omgevingsvisie, een instrument in het kader van de nog vast te stellen omgevingswet. Met het toepassing van uitnodigingsplanologie hebben we ons al voorbereid op deze wet. Onze rol bij ruimtelijke vraagstukken is daarmee veranderd. De omgevingsvisie maken we samen.

Wat gaat het kosten?

Exploitatie	Begroting 2023 incl wijz	Bij en aframing najaarsnota	Prognose 2023 (P+W+najaar)	Realisatie 2023	Restant 2023
Lasten					
Duurzaamheid	498.990	276.442	775.432	63.373	435.617
Riolering	1.249.643	0	1.249.643	1.013.520	236.123
Reiniging afval	1.608.073	0	1.608.073	1.429.831	178.242
Begraven	427.943	0	427.943	317.790	110.153
Economie	383.919	0	383.919	255.247	128.672
Toerisme en recreatie	422.868	0	422.868	289.455	133.413
Bouwen en Wonen	1.224.097	197.709	1.421.806	995.220	180.910
Ruimtelijke ontwikkeling	719.305	105.000	824.305	438.120	281.185
Grondbedrijf	61.619	907.500	969.119	600.431	-538.812
Gemeentelijke accommodaties	1.991.414	-75.000	1.916.414	1.156.253	835.161
Beheer en onderhoud	5.222.120	-19.000	5.203.120	3.593.118	1.639.002
Verkeer en vervoer	181.766	0	181.766	135.663	46.103
Totaal Lasten	13.991.757	1.392.651	15.384.408	10.288.021	3.665.769
Baten					
Duurzaamheid	-345.855	-276.442	-622.297	0	-345.855
Riolering	-1.560.883	0	-1.560.883	-1.550.500	-10.383
Reiniging afval	-1.974.886	0	-1.974.886	-1.537.156	-437.730
Begraven	-582.351	0	-582.351	-359.042	-223.309
Economie	-48.440	0	-48.440	-17.201	-31.239
Toerisme en recreatie	-21.587	0	-21.587	-23.087	1.500
Bouwen en Wonen	-509.569	-504.000	-1.013.569	-323.314	-186.255
Ruimtelijke ontwikkeling	-113.630	-87.000	-200.630	-139.253	25.623
Grondbedrijf	-413.113	-907.500	-1.320.613	-453.144	40.031
Gemeentelijke accommodaties	-980.651	0	-980.651	-832.801	-226.007
Beheer en onderhoud	-653.464	0	-653.464	-458.369	-215.095
Verkeer en vervoer	0	0	0	-854	854
Totaal Baten	-7.204.429	-1.774.942	-8.979.371	-5.694.720	-1.607.866
Resultaat	6.787.328	-382.291	6.405.037	4.593.301	2.057.903

Toelichting op de lasten en baten (Openbare)ruimte, ondernemen en wonen

Lasten

De mutaties bij het programma **Ruimte, ondernemen en wonen** zijn per saldo **€1.393.000,-**, echter, dit saldo bestaat uit diverse bij- en aframingen. Onderstaand worden de belangrijkste hiervan genoemd.

SPUK-subsidies duurzaamheid

Van het Rijk zijn 2 SPUK-subsidies ontvangen betreffende Duurzaamheid; voor het 'nationaal isolatieprogramma' betreft dit een bedrag van €173.000,- en voor 'aanpak energiearmoede' is dit €104.000,-.

Bijdrage aansluiting A28 bedrijventerrein H2O

Inmiddels is er een factuur van de Provincie Gelderland ontvangen van €907.500,- voor de bijdrage voor de aansluiting op de A-28 ten behoeve van het bedrijventerrein H2O. Deze kosten kunnen worden gedekt uit de hiervoor in het verleden gemaakt reservering.

Onderhoudskosten gebouwen

Voor het (achterstallig) onderhoud bij de Schaapskooi (slechte buitendeuren), Faberhal (problemen containerruimte) en Villa Jacoba (rotte kozijnen) moet er €20.000,- worden bijgeraamd.

Gebruikerslasten De Heerd

De beheerstichting voert de afgesproken beheertaken nog niet volledig uit. Hierdoor wordt er ongeveer €100.000,- van de gebruikerslasten niet uitgegeven en kan dit bedrag voor 2023 worden afgeraamd.

SPUK-subsidie huisvesting aandachtsgroepen

Vanuit het Rijk is er €204.000,- aan SPUK-subsidie ontvangen voor de huisvesting van aandachtsgroepen. De gemeente Heerde gaat deze subsidie gebruiken voor de realisatie van 24 flexwoningen binnen de gemeentegrens. Dit geld wordt budgetneutraal (zowel inkomsten als uitgaven) in de exploitatie opgenomen en vervolgens overgeheveld naar de projectadministratie.

Omgevingswet

Voor de verdere implementatie van de Omgevingswet moeten er tijdelijk 2 projectleiders worden ingehuurd en vindt er een conversie plaats van het geautomatiseerde systeem Squit naar RxMission (€80.000,-). Tevens moeten er nieuwe regels worden opgesteld en wordt er ingezet op het voorbereiden van de medewerkers voor de nieuwe methode van werken (€15.000,-).

Aframingen beheer openbare ruimte

Gelet op de onderschrijdingen van de afgelopen jaren zijn de budgetten voor onderhoud watergangen, gladheidsbestrijding en kapitaallasten voor materieel deels afgeraamd voor een totaalbedrag van €124.000,-.

Energiekosten openbare verlichting

Voor 2023 is er een stelpost van €325.000,- bij huisvesting opgenomen voor de gestegen energiekosten. Een derde deel hiervan (€110.000,-) is echter nodig om de gestegen kosten van de openbare verlichting op te vangen. Dit bedrag is daarom naar dit product overgeheveld. Verwacht wordt dat het resterende budget bij huisvesting voldoende zal zijn om de gestegen kosten mee te dekken.

Baten

De ontvangsten kunnen bij dit programma met **€1.775.000,-** worden verhoogd. Hieronder zijn deze bijstellingen toegelicht.

SPUK-subsidies duurzaamheid

Van het Rijk zijn 2 SPUK-subsidies ontvangen betreffende Duurzaamheid; voor het

'nationaal isolatieprogramma' betreft dit een bedrag van €173.000,- en voor 'aanpak energiearmoede' is dit €104.000,-.

Bijdrage aansluiting A28 bedrijventerrein H2O

Inmiddels is er een factuur van de Provincie Gelderland ontvangen van €907.500,- voor de bijdrage voor de aansluiting op de A28 ten behoeve van het bedrijventerrein H2O. Deze kosten kunnen worden gedekt uit de reserve 'Op- en afrittenstelsel A28'.

SPUK-subsidie huisvesting aandachtsgroepen

Vanuit het Rijk is er €204.000,- aan SPUK-subsidie ontvangen voor de huisvesting van aandachtsgroepen. De gemeente Heerde gaat deze subsidie gebruiken voor de realisatie van 24 flexwoningen binnen de gemeentegrens. Dit geld wordt budgetneutraal (zowel inkomsten als uitgaven) in de exploitatie opgenomen.

Bouwleges

Als gevolg van enkele grote bouwprojecten en de inkomsten van kleinere reguliere vergunningen kan er €300.000,- aan het budget van legesinkomsten worden toegevoegd.

Doorbelasting Omgevingswet

Hatterm, Heerde en Oldebroek werken gezamenlijk aan de implementatie van de Omgevingswet. De hiervoor gemaakte kosten worden in eerste instantie door de gemeente Heerde betaald en achteraf doorbelast naar Hatterm en Oldebroek. Voor dit jaar is dit een bedrag van €87.000,-.

3. Sociaal maatschappelijk

Toelichting op programma Sociaal Maatschappelijk

Het programma Sociaal Maatschappelijk gaat over alles wat mensen in hun directe bestaan raakt en heeft primair betrekking op zorg, welzijn, arbeid, onderwijs, volksgezondheid en vrijetijdsbesteding zoals sport en kunst en cultuur. Het gaat om mensen en de wijze waarop zij in staat zijn om deel te nemen aan de samenleving en invulling geven aan hun eigen verantwoordelijkheid.

Wat gaat het kosten?

Exploitatie	Begroting 2023 incl wijz	Bij en aframing najaarsnota	Prognose 2023 (P+W+najaar)	Realisatie 2023	Restant 2023
Lasten					
Onderwijs	992.807	53.769	1.046.576	451.111	541.696
Kunst cultuur en media	841.844	18.970	860.814	747.422	11.937
Sport	376.367	185.894	562.261	288.550	87.817
STIP	3.070.711	-27.300	3.043.411	2.110.980	789.231
Jeugd	5.437.927	72.048	5.509.975	3.977.613	1.409.814
Participatie & werk	2.860.318	221.526	3.081.844	2.541.151	313.167
Inkomen	5.345.936	105.608	5.451.544	3.827.366	1.209.494
WMO	6.740.513	386.126	7.126.639	4.973.612	1.500.901
Totaal Lasten	25.666.423	1.016.641	26.683.064	18.917.805	5.864.057
Baten					
Onderwijs	-298.424	0	-298.424	-37.959	-260.465
Kunst cultuur en media	-2.500	-18.970	-21.470	-15.785	13.285
Sport	-175.718	-185.894	-361.612	-31.608	-144.110
STIP	-4.160	0	-4.160	-3.533	-627
Jeugd	-70.000	-27.748	-97.748	-12.925	-57.075
Participatie & werk	-158.981	60.000	-98.981	52.869	-211.850
Inkomen	-3.292.056	0	-3.292.056	-2.484.616	-727.521
WMO	-797.000	-250.259	-1.047.259	-149.747	-647.253
Totaal Baten	-4.798.839	-422.871	-5.221.710	-2.683.303	-2.035.617
Resultaat	20.867.584	593.770	21.461.354	16.234.503	3.828.439

Toelichting op de lasten en baten Sociaal maatschappelijk

Lasten

Bij het programma **Sociaal maatschappelijk** wordt voorgesteld om **€1.017.000,-** bij te ramen. Dit bedrag bestaat uit een fors aantal mutaties die, waar mogelijk, geclusterd zijn toegelicht.

SPUK-subsidies

Het rijk geeft voor uiteenlopende specifieke projecten subsidiebedragen die uiteindelijk weer via de SISA-bijlagen in de desbetreffende jaren worden verantwoord (SPUK-uitkeringen). Bij deze najaarsnota betreft dit een 17-tal subsidies, voor een totaalbedrag van €428.000,-. Deze subsidies zijn zowel aan de lasten- als aan de batenkant opgenomen en beïnvloeden het resultaat hierdoor niet.

Taakmutaties Meicirculaire 2023

Bij de Meicirculaire 2023 is een aantal taakmutaties opgenomen die grotendeels zijn verwerkt in deze najaarsnota. Voor het programma Sociaal maatschappelijk betreft dit een totaalbedrag van €339.000,- waarvan bijstellingen van de WSW (€190.000,-), bijstand/armoedebestrijding (€98.000,-) en maatschappelijke begeleiding (€28.000,-) de belangrijkste zijn.

Businesscases Jan Ligthartschool en Jenaplanschool

Inmiddels is, na De Noordgouw en IKC De Lichtbron, gestart met de voorbereidingen van de resterende projecten vanuit het IHP. Eén van de onderdelen hiervan is het opstellen van de businesscases door een externe partij. De kosten hiervan worden geraamd op €30.000,-.

BTW verhogende activiteiten medewerkers STIP

Door de aard van de werkzaamheden van thuisbegeleiders, begeleiders van dagactiviteiten en GZ-psycholoog kan de BTW maar gedeeltelijk worden teruggevorderd; dit werkt kostenverhogend en betekent voor dit jaar een extra kostenpost van €64.000,-.

Jeugdzorg maatwerk

Voor Jeugdzorg moet in totaliteit €44.000,- worden bijgeraamd. Het budget voor zorg in natura (ZIN) moet met €91.000,- worden verhoogd als gevolg van de toename van het aantal cliënten. Het persoonsgebonden budget (PGB) kan daarentegen met €47.000,- naar beneden worden bijgesteld doordat er een verschuiving plaatsvindt richting de zorgaanbieders.

Werkbedrijf Lucrato

Van het werkbedrijf Lucrato is dit jaar een definitieve eindafrekening van €73.000,- over het boekjaar 2022 ontvangen. Daarnaast verwacht Lucrato dat de eigen bijdrage over het exploitatietekort €29.000,- hoger is dan geraamd en moet er €13.000,- worden bijgedragen in de kosten van het project 'door naar werk'.

Wmo maatwerk

Voor Wmo maatwerk moet in totaliteit €100.000,- worden bijgeraamd. Het budget voor zorg in natura (ZIN) moet met €94.000,- worden verhoogd als gevolg van de toename van het aantal cliënten en een toename van de prijs van de afgenomen diensten. Het persoonsgebonden budget (PGB) moet met €6.000,- naar boven worden bijgesteld, dit naar aanleiding van de recentste prognose van de Sociale Verzekeringsbank .

Aframing diverse kleinere budgetten

Op verschillende posten is er sprake van een onderuitputting; deze overtollige budgetten zijn bij deze najaarsnota afgeraamd en betreffen o.a. bemoeizorg GGD (€30.000,-); innovatiebudget/transformatiebudget (€37.000,-); regioteam (€15.000,-) en bewindvoering (€11.000,-).

Baten

De ontvangsten kunnen bij dit programma met **€423.000,-** worden verhoogd. De toelichting van deze stijging is onderstaand weergegeven.

SPUK-subsidies

Het rijk geeft voor uiteenlopende specifieke projecten subsidiebedragen die uiteindelijk weer via de SISA-bijlagen in de desbetreffende jaren worden verantwoord (SPUK-uitkeringen). Bij deze najaarsnota betreft dit een 17-tal subsidies, voor een totaalbedrag van €428.000,-. Deze subsidies zijn zowel aan de lasten- als aan de batenkant opgenomen en beïnvloeden het resultaat hierdoor niet.

Inburgeraars

Voor 2023 worden er minder inburgeraars verwacht dan waar in de primitieve begroting

rekening was gehouden. Dit betekent dat er ook minder subsidie wordt ontvangen; hiervan moet €60.000,- worden afgeraamd.

Eigen bijdrage Wmo

De eigen bijdrage voor de Wmo kan op basis van historische gegevens met €55.000,- naar boven worden bijgesteld.

4. Bedrijfsvoering

Toelichting op programma Bedrijfsvoering

De gemeente is een betrouwbare rentmeester van de publieke middelen. Uitgangspunt is dat de exploitatie op orde is om jaarlijks te kunnen voldoen aan de voorwaarde van een sluitende begroting. Naast financiën en de financiële uitvoering van het Grondbeleid, vallen onder dit programma de gemeentelijke organisatie, de accommodaties voor gemeentebestuur en ambtelijke organisatie, burgerzaken, het streekarchivariaat, basisregistraties, informatisering en automatisering en elektronische dienstverlening.

Wat gaat het kosten?

Exploitatie	Begroting 2023 incl wijz	Bij en aframing najaarsnota	Prognose 2023 (P+W+najaar)	Realisatie 2023	Restant 2023
Lasten					
Financien	1.333.438	-1.171.584	161.854	0	2.148.438
Streekarchivariaat	121.234	0	121.234	55.547	65.687
Totaal Lasten	1.454.672	-1.171.584	283.088	55.547	2.214.125
Baten					
Financien	-717.902	268.500	-449.402	-651.500	-66.402
Totaal Baten	-717.902	268.500	-449.402	-651.500	-66.402
Resultaat	736.770	-903.084	-166.314	-595.953	2.147.723

Toelichting op de lasten en baten bedrijfsvoering

Lasten

Het budget voor de uitgaven zijn bij het programma **Bedrijfsvoering** met **€1.172.000,-** verlaagd. De mutaties zijn hieronder toegelicht.

Saldo voor bestemming

Het nieuwe begrotingssaldo voor deze najaarsnota kan alleen worden bepaald door het huidige begrotingssaldo van €341.000,- tegen te boeken.

Stelpost uitvoeringsprogramma college

Voor de jaren 2023-2025 zijn er budgetten opgenomen voor het uitvoeringsprogramma van het college. Een aantal van deze taken, in totaal €563.000,-, wordt in deze najaarsnota vrijgegeven en overgeheveld naar de verschillende onderdelen binnen de begroting zodat hier nog dit jaar uitvoering aan kan worden gegeven. De vereffening van dit bedrag vindt plaats op de stelpost binnen dit programma.

Voorgesteld wordt om het restantsaldo 2023 ad. €268.500,- van het uitvoeringsprogramma van het college af te ramen en over te hevelen naar een nieuw te vormen bestemmingsreserve 'Uitvoeringsprogramma college'.

Baten

De mutatie bij de inkomsten betreft de overheveling van **€269.000,-** naar de bestemmingsreserve 'Uitvoeringsprogramma college' zoals hierboven is toegelicht.

Overzicht overhead

Toelichting op product Overhead

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Begroting 2023 incl wijz	Bij en aframing najaarsnota	Prognose 2023 (P+W+najaar)	Realisatie 2023	Restant 2023
Lasten					
Huisvesting	864.012	-98.000	766.012	443.286	420.726
Facilitair	246.628	-15.000	231.628	198.058	63.570
Personeel en Organisatie	17.729.062	1.161.300	18.890.362	4.919.226	12.731.836
ICT	5.027.937	0	5.027.937	4.486.579	-2.555.246
Financiën	96.100	50.000	146.100	141.938	-45.838
Elektronische dienstverlening	99.969	0	99.969	65.092	39.877
Overheadtoerekening	396.347	0	396.347	0	396.347
Totaal Lasten	24.460.055	1.098.300	25.558.355	10.254.179	11.051.272
Baten					
Huisvesting	-20.000	0	-20.000	0	-20.000
Personeel en Organisatie	-12.315.619	-100.000	-12.415.619	-442.654	-11.872.965
ICT	-2.964.584	0	-2.964.584	-2.673.656	2.605.676
Financiën	0	0	0	-6.614	6.614
Overheadtoerekening	-396.347	0	-396.347	0	-396.347
Totaal Baten	-15.696.550	-100.000	-15.796.550	-3.122.924	-9.677.022
Resultaat	8.763.505	998.300	9.761.805	7.131.256	1.374.249

Toelichting op de lasten en baten Overhead

Lasten

Bij het onderdeel **Overhead** wordt **€1.098.000,-** bijgeraamd. Hieronder is een uiteenzetting gegeven van de belangrijkste budgetbijstellingen.

CAO-verhoging

Bij de begroting 2023 was rekening gehouden met een indexeringspercentage van 5% voor de salarissen. Dit percentage bleek echter te laag; na doorrekening van de nieuwe CAO moet het salarisbudget alsnog met €535.000,- worden verhoogd.

Uitvoeringsprogramma college

Vanuit de stelpost van het uitvoeringsprogramma college wordt bij deze najaarsnota €563.000,- beschikbaar gesteld voor uitvoering van de verschillende taken. Het budget hiervoor wordt naar de diverse afdelingen binnen dit onderdeel overgeheveld omdat deze taken allemaal door personeel (zowel intern als extern) worden opgepakt.

Eigenrisicodragerschap zorgverzekeringen

De gemeente Heerde is eigenrisicodragers voor kosten die voortvloeien uit de ziektewet, werkloosheidwet en arbeidsongeschiktheid. Deze kosten komen voor eigen rekening; voor dit jaar is dit een bedrag van €70.000,-. Een deel hiervan wordt ook weer terugontvangen van diverse instanties (€50.000,-). Dit laatste bedrag is aan de inkomstenkant verwerkt.

Overheveling budget energieverbruik

Voor 2023 is er een stelpost van €325.000,- opgenomen voor de gestegen energiekosten. Een derde deel hiervan (€110.000,-) is echter nodig om de gestegen kosten van de openbare verlichting op te vangen. Dit bedrag is daarom naar dit product

overgeheveld. Verwacht wordt dat het resterende deel toereikend is om de gestegen kosten mee op te vangen.

Accountantskosten

De accountantskosten moeten met €50.000,- worden verhoogd. Enerzijds is dit het gevolg van een verschuiving van kosten doordat de interimcontrole van 2022 in 2023 is uitgevoerd. Anderzijds zijn er extra accountantskosten gemaakt om een 2-tal subsidies te controleren die voorheen zelf mochten worden gecontroleerd. Tenslotte is er een geschat meerwerk als gevolg van de SISA-controle.

Baten

De verwachte inkomsten zijn bij dit onderdeel **€100.000,-** hoger. Deze verhoging is voor €50.000,- het gevolg van hogere inkomsten van gedetacheerde medewerkers. De resterende €50.000,- betreffen vergoedingen die worden terugontvangen van instanties voor gemaakte (voorgesloten) kosten in het kader van de ziektewet, werkloosheidwet en arbeidsongeschiktheidswet (zie hiervoor ook de toelichting bij de lasten).

Algemene dekkingsmiddelen

Toelichting op product Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen zijn vrij besteedbare inkomsten zonder vooraf bepaald bestedingsdoel. Conform de BBV-richtlijnen worden deze budgetten onder een separaat hoofdstuk opgenomen. De inkomsten die tot dit onderdeel behoren zijn de Algemene Uitkering en overige uitkeringen uit het gemeentefonds, daarnaast de OZB, Precariobelasting, Toeristenbelasting, bespaarde rente over het Eigen Vermogen en ontvangen rentes en dividenden.

De uitgaven die bij dit onderdeel zijn opgenomen hebben betrekking op de inning en verwerking van bovengenoemde inkomsten.

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Begroting 2023 incl wijz	Bij en aframing najaarsnota	Prognose 2023 (P+W+najaar)	Realisatie 2023	Restant 2023
Lasten					
Algemene dekkingsmiddelen	735.744	25.000	760.744	374.546	361.198
Totaal Lasten	735.744	25.000	760.744	374.546	361.198
Baten					
Algemene dekkingsmiddelen	-41.692.145	-697.308	-42.389.453	-35.976.779	-5.715.366
Totaal Baten	-41.692.145	-697.308	-42.389.453	-35.976.779	-5.715.366
Resultaat	-40.956.401	-672.308	-41.628.709	-35.602.233	-5.354.168

Toelichting op de lasten en baten Algemene dekkingsmiddelen

Lasten

Voor het onderdeel **Algemene dekkingsmiddelen** moet **€25.000,-** worden bijgeraamd aan de uitgavenkant. Deze bijstelling betreft één mutatie die hieronder is toegelicht.

Uitvoeringskosten WOZ

De oorzaak van de bijraming van €25.000,- is 3-ledig. Ten eerste is het contract met onze externe taxateur opengebroken als gevolg van een wezenlijke toename/verdubbeling van het aantal te behandelen bezwaarschriften. Dit leidt tot een verhoging van de taxatiekosten. Ten tweede zien wij dat een groot aantal bezwaarschriften zijn ingediend door no-cure-no-pay organisaties. Dit maakt dat hierdoor eveneens een stijging van de uitbetaling van proceskostenvergoedingen waarneembaar is. Tot slot zijn er luchtfoto's gemaakt waardoor de BAG-attributen nauwkeuriger tot stand zijn gekomen. Daarmee is de WOZ-aanslag zorgvuldiger van opbouw maar dit heeft ook tot extra kosten geleid. Op termijn zal dit leiden tot een hogere WOZ-opbrengst.

Baten

Aan de inkomstenkant kan bij dit onderdeel **€697.000,-** worden bijgeraamd. Deze bijstellingen zijn onderstaand toegelicht.

Dividenden ROVA en BNG-bank

Van de ROVA is inmiddels een brief ontvangen met daarin de dividenduitkering over het boekjaar 2022; deze bedraagt €99.000,-. In de begroting is rekening gehouden met een opbrengst van €137.000,-. De raming moet daarom met €38.000,- naar beneden worden bijgesteld. Van de BNG-bank is €23.000,- dividendvergoeding ontvangen tegenover een geraamde opbrengst van €15.000,-. Hiervoor kan €8.000,- worden bijgeraamd.

Rentevoordeel

Als gevolg van de fors gestegen rente in de afgelopen periode wordt er op dit moment een forse vergoeding ontvangen over het openstaande tegoed (3,5%). De verwachting is dat deze renteopbrengst ongeveer €500.000,- zal bedragen dit jaar.

Meicirculaire 2023

De doorrekening van de Meicirculaire 2023 resulteert in een verhoging van de algemene uitkering met €167.000,-. Daarnaast is er €81.000,- toegevoegd als taakmutatie voor de combinatiefunctionaris. Dit geld maakte voorheen onderdeel uit van de algemene uitkering.

OZB-woningen

De werkelijke OZB-inkomsten zijn naar verwachting €85.000,- lager dan de raming. Dit komt doordat er in het woningenbestand een dubbeling van 114 woningen was opgenomen waardoor de tarifiering van de OZB te laag is vastgesteld. Voor 2024 zal dit in het OZB-tarief worden gecorrigeerd.

Toeristenbelasting

De werkelijke inkomsten uit toeristenbelasting zijn €65.000,- hoger dan de raming. De definitieve afrekening over 2023 vindt in 2024 plaats; de gevolgen voor de toeristenbelasting door de minder goede zomer worden dan pas zichtbaar.

Onvoorzien

Wat mag het kosten?

Exploitatie	Begroting 2023 incl wijz	Bij en afrmang najaarsnota	Prognose 2023 (P+W+najaar)	Realisatie 2023	Restant 2023
Lasten					
Onvoorzien	30.000	-10.000	20.000	0	30.000
Totaal Lasten	30.000	-10.000	20.000	0	30.000
Resultaat	30.000	-10.000	20.000	0	30.000

Toelichting op de baten en lasten onvoorzien

Lasten

De post **Onvoorzien** wordt met **€10.000,-** afgeraamd; hierna resteert nog €20.000,-. Hieronder is de betreffende mutatie toegelicht.

Haalbaarheidsonderzoek Berghuizerbad

In de collegevergadering van 5 september 2023 is besloten om het haalbaarheidsonderzoek van het Berghuizerbad voor €10.000,- te betalen uit de post Onvoorzien. Het resterende deel ad. €1.000,- wordt binnen het product Sport opgevangen.

Investeringsen

Investeringsen

Als gevolg van de overgang van papieren naar porseleinen koffiebekers (verplicht vanaf 01 januari 2024) moeten er vaatwassers en servies worden aangeschaft. Daarnaast moeten er waterleidingen worden aangelegd voor de vaatwassers. Deze totale kosten worden geschat op € 30.000,-. De kapitaallasten worden verwerkt in de begroting 2024.

Totaaloverzicht mutaties

Programma	Mutatie lasten	Mutatie baten	Saldo
1 Bestuur			
Bijraming personeelskosten nieuwe CAO griffie	6.600		6.600
Bijraming onderhoud brandweerkazerne	12.500		12.500
Aframing capaciteit communicatie	-20.000		-20.000
Bijraming afscheid en benoeming burgemeester	25.000		25.000
Bijraming representatiekosten college	10.000		10.000
Aframing toevoeging pensioenfonds (ex) wethouders	-40.000		-40.000
Bijraming budgetten noodopvang Oekraïense vluchtelingen	3.462.300	5.020.000	-1.557.700
Bijraming controle brandkranen		10.000	-10.000
Aframing secretarieleges		-20.000	20.000
Bijraming verkiezingen	60.000		60.000
Bijraming presentiegelden (taakmutatie Meicirculaire 2023)	4.616		4.616
2 Ruimte, Ondernemen en Wonen			
Bijraming onderhoud gebouwen	20.000		20.000
Bijraming bijdrage Provincie Gelderland t.b.v. aansluiting A28 bedrijventerrein H2O (dekking reserve op- en afrittenstelsel A28)	907.500	907.500	0
Aframing gebruikerslasten beheerstichting De Heerd	-100.000		-100.000
Aframing adviesverzoeken	-10.000		-10.000
Bijraming SPUK-subsidie nationaal isolatieprogramma	172.646	172.646	0
Bijraming SPUK-subsidie aanpak energiearmoede	103.796	103.796	0
Bijraming SPUK-subsidie huisvesting aandachtsgroepen	204.000	204.000	0
Bijraming leges bouwvergunningen		300.000	-300.000
Aframing verwerken kadavers	-9.000		-9.000
Bijraming kosten Omgevingswet (doorbelasting Hattem en Oldebroek)	80.000	87.000	-7.000
Bijraming voorbereiding Omgevingswet (dekking uitvoeringsprogramma college)	15.000		15.000
Bijraming procedure vliegveld Lelystad	10.000		10.000
Bijraming verzekering gebouwen	5.000		5.000
Aframing aankoop gronden	-9.000		-9.000
Aframing strooizout en huur strooiauto's	-20.000		-20.000
Aframing kapitaallasten materieel wijkbeheer	-65.000		-65.000
Aframing verwerkingskosten slibafval / onderhoud sloten	-30.000		-30.000
Bijraming energie openbare verlichting (overheveling budget Overhead)	110.000		110.000
Aframing budget speeltoestellen	-5.000		-5.000
Bijraming goed verhuurderschap (taakmutatie Meicirculaire 2023)	12.709		12.709
3 Sociaal maatschappelijk			
Bijraming diverse SPUK-subsidiegelden	427.871	427.871	0
Bijraming businesscases De Lichtbron en Jenaplanschool	30.000		30.000
Bijraming BTW thuisbegeleiders	63.700		63.700
Aframing bijdrage bemoeizorg GGD	-30.000		-30.000
Aframing Jeugdgezondheidszorg	-9.000		-9.000
Aframing innovatiebudget	-25.000		-25.000
Aframing regioteam	-15.000		-15.000
Aframing transformatiebudget	-12.000		-12.000

Bijraming Jeugdhulp (ZIN)	44.300		44.300
Bijraming exploitatierekening Lucrato 2023 en afrekening 2022	102.200		102.200
Bijrmaing evaluatie project 'door naar werk'	12.500		12.500
Bijraming loonkostensubsidie	105.000		105.000
Aframing diverse posten bijstandverlening	-59.000		-59.000
Aframing bewindvoering	-11.000		-11.000
Bijraming BUIG-budget	15.000		15.000
Bijraming gemeentepolis	6.000		6.000
Aframing advieskosten Wmo	-5.000		-5.000
Bijraming maatwerkvoorziening	120.000		120.000
Aframing eigen bijdrage Wmo		55.000	-55.000
Aframing inburgeringsvoorzieningen	-60.000	-60.000	0
Aframing dekking voor extra personeel	-35.000		-35.000
Bijraming taalles aan Oekraïense vluchtelingen	12.000		12.000
Bijraming taakmutaties WSW/bijstand/armoedebestrijding/maatschappelijke begeleiding etc. (taakmutatie Meicirculaire 2023)	339.070		339.070
4 Bedrijfsvoering			
Aframing voordelig begrotingssaldo	-340.584		-340.584
Aframing restant uitvoeringsprogramma (overheveling bestemmingsreserve uitvoeringsprogramma)	-268.500	-268.500	0
Aframing stelpost uitvoeringsprogramma college	-562.500		-562.500
5 Overhead			
Bijraming personeelskosten ROW/SMV (dekking uitvoeringsprogramma college)	547.500		547.500
Bijraming personeelskosten nieuwe CAO	528.800		528.800
Bijraming gastvrouw STIP (dekking facilitaire zaken)	15.000	15.000	0
Aframing stelpost energie openbare verlichting (overheveling naar Ruimte, ondernemen en wonen)	-110.000		-110.000
Bijraming onderhoudscontract livesteamverbinding raadzaal	12.000		12.000
Bijraming kosten eigenrisicodragers zorgverzekeringen	70.000		70.000
Bijraming te declareren kosten gedetacheerde medewerkers		50.000	-50.000
Bijraming inkomsten zorgverzekeringen		50.000	-50.000
Bijraming accountantkosten	50.000		50.000
6 Algemene dekkingsmiddelen			
Bijraming mutaties algemene uitkering Meicirculaire 2023		166.679	-166.679
Aframing dividenduitkering Rova		-38.000	38.000
Bijraming dividenduitkering BNG		8.000	-8.000
Bijramen renteopbrengst openstaand tegoed banksaldo		500.000	-500.000
Bijraming OZB-woningen	25.000	-85.000	110.000
Bijraming inkomsten Toeristenbelasting		65.000	-65.000
Bijraming bijdrage combinatiefunctionaris (taakmutatie Meicirculaire 2023)		80.629	-80.629
Onvoorzien			
Haalbaarheidsonderzoek Berghuizerbad (collegevergadering 05 september 2023)	-10.000		-10.000
Begrotingssaldo na verwerking Najaarsnota 2023			- 1.864.597

Bijlage

Noodopvang vluchtelingen Oekraïne

Omschrijving	Raming
Salarissen personeel	€ 303.000
Vergoeding VOG	€ 500
Voorschotten bedrijfsuitgaven	€ 200
Overige personeel van derden	€ 335.000
Energie	€ 250.000
Opvang	€ 40.000
Beveiliging	€ 244.000
Huur gebouwen	€ 1.449.000
Ledigen containers	€ 19.100
Schoonmaakkosten en -artikelen	€ 500
Diverse aanschaffingen	€ 16.900
Kantoorbenodigdheden	€ 500
Catering	€ 435.000
Printers, kopieer, papier	€ 500
Telefoonkosten	€ 600
Inrichtingskosten	€ 7.600
Leefgeld	€ 16.900
Leefgeld UA	€ 143.000
Onvoorzien	€ 200.000
Totale verwachte kosten	€ 3.462.300
Overige baten	-€ 20.000
Rijksvergoeding	-€ 5.000.000
Totale verwachte inkomsten	-€ 5.020.000
Verwacht positief saldo 2023	€ 1.557.700